

Beszámoló a 3908/01672 azonosító számú pályázathoz

Orosz István és Keresztes Dóra kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programok és a kapcsolódó kiadvány kiadvány megvalósítása című, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósított projekt SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

1. Bevezető

A győri Városi Művészeti Múzeum a 2012. április 4-én keltezett Támogatási Szerződés értelmében a **3908/01672 azonosító szám** alatt nyilvántartásba vett **Orosz István és Keresztes Dóra kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programok és a kapcsolódó kiadvány** megvalósítása pályázati célra 600.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást nyert. Orosz István és Keresztes Dóra grafikusművészek kiállítása 2012. december 1-jétől 2013. január 23-ig volt látható Győrben a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum főépületében, a gyönyörű Esterházy-palotában.

Orosz István a hetvenes évek óta alkotó Kossuth-díjas grafikusművész, a klasszikus rézmetszet és a vizuális talányok legendás nagymestere. Külföldön az egyik legismertebb magyar kortárs képzőművész. Feleségével, Keresztes Dóra grafikusművésszel közös győri kiállítása olyan rendhagyó tárlat volt, ahol képgrafikai sorozatok, könyvillusztrációk, plakátok és animációs filmek révén a vizuális kultúra sokféle szegmense kerül bemutatásra.

2. Múzeumpedagógiai programok kisiskolásoknak

A kiállításba érkező alsó tagozatos gyerekekkel a furcsaságokat, a fejtörőket kerestük meg együtt. Miért nem lehet megépíteni a valóságosnak tűnő épületet? Hol csalt a mester a síkokkal és vonalakkal?

Mit vagy kit rejtett el Orosz István a kép háttérében? Hány egymásból olvasható csodás figurát tudunk megkülönböztetni Keresztes Dóra egy-egy művén?

A képen a Gyárvárosi Általános Iskola 1.A osztályos tanulói láthatóak. A sok izgalmas rejtély után papírt és ceruzát kaptak. Minden kisgyermeknek azt a mesefigurát, jelenetet kellett lerajzolni Keresztes Dóra meseillusztrációi közül, amelyik neki a leginkább tetszett. A foglalkozás második felében a kiállításban készült rajzokból a gyerekek monotípiát készítettek. Közben beszélgettünk az egyedi rajz és a sokszorosító grafika kérdéseiről, a pozitív és negatív képről, nyomódúc és nyomat összefüggéseiről.

Azt is megfigyelték, hogy a nyomódúc (az ő ceruzarajzuk) és a megszületett nyomat egymás tükörképei.

A jobb és bal oldal felcserélődését egyszerű játékkal értettük meg.

Kettesével szembe álltak egymásnak, és azt játszottuk, hogy ők egymás tükörképei. A kezek, lábak, szemek mozgatásánál hamar kiderült, hogy ami az "eredeti" gyereknél bal, az a "tükörkép" gyereknél jobb oldalon van.

A múzeumi órákon 3 általános iskolai osztály vett részt.

3. Múzeumpedagógiai programok középiskolásoknak

Az előzetes igényfelmérések után két győri középiskola, a Krúdy Gyula Gimnázium, Két Tanítási Nyelvű Középiskola, Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola diákjai

Tóth Ildikó tanárnő és a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Gimnázium, Szakiskola, Általános Iskola és Óvoda diákjai Németh Attila szaktanár vezetésével vettek részt a programban.

A csoportok két alkotó tevékenységet is tartalmazó múzeumpedagógiai foglalkozáson és egy a témát bemutató előadáson vettek részt.

A program középpontjában a vizuális illúziók álltak.

Mit is értünk optikai csalódás alatt?

Egyszerűen szólva olyan vizuálisan észlelt képeket, melyek eltérnek az objektív valóságtól.

A részletes program:

1. és 2. foglalkozás: A kiállítás közös felfedezése, ismerkedés a vizuális illúziókkal.

A kreatív tevékenység kétféle lehetett:

A. Tükrözések: saját rajz tervezése linóleum metszet készítéséhez. A linóleum metszet nyomtatása. Az elkészült grafikák tengelyes tükrözésével új képek, vizuális igazságok létrehozása. Az alkotások fényképezése.

B. Térillúziók tervezése geometrikus formákkal.**3. foglalkozás: Vizuális illúziók és képzőművészet**

Tisztelet a mesternek M.C. Escher és Orosz István művészete. N. Mészáros Júlia művészettörténész előadása.

A múzeumba érkező diákokkal szimmetriáról és aszimmetriáról, látványról és valóságról, lehetséges és lehetetlen terekről, vizuális trükkökről és csapdákról beszélgettünk a kiállításban.

Orosz István lehetetlen terei és formái és Keresztes Dóra irodalmi illusztráció után a tanulók is papírt és ceruzát ragadtak.

Az volt a feladat, hogy olyan rajzot – és abból majd linóleum metszetet- készítsenek, mely tengelyes tükrözések sorozatával más és más, de mindig jelentéssel bíró képpé alakulnak át.

Izgalmas alkotások születtek a “Térillúziók keltése geometrikus formákkal” témában is.

A Victor Vasarely műveiről ismert (és a kiállításban Orosz István által is használt) három egyforma rombuszból épített kocka megsokszorozásával épített kétértelmű terek létrehozása volt a cél.

A tanulók lehetetlen téri helyzeteket teremtettek elbizonytalanítva a nézőt, a nézőpont, fent és lent, képzelet és valóság kérdéseiben.

A programon három középiskolás osztály vett részt.

4. Nyugdíjasok a kiállításban

A múzeumba rendszeresen érkező nyugdíjas csoportokat is programmal vártuk a kiállításban. Orosz István fantasztikus anamorfózisai, lehetetlen épületei és többrétegű rajzai ezt a korosztályt is megragadták. A “képes képtelenségek” megismerése után önálló grafika megalkotása volt a cél monotípiá technikával.

A téli időpontnak megfelelően az alkotó tevékenység kiindulópontja a hópihék kristályszerkezete.

A programon egy nyugdíjas csoport vett részt.**5. Hétfégi családi foglalkozások**
Szombat délelőttöként a családokat kreatív foglalkozásra vártuk a kiállításban.

Optikai játékok

Optikai csalások, vizuális trükkök a kortárs képzőművészetben Victor Vasarely, M. C. Escher

és Orosz István művein. A kiállítás felfedezése után a résztvevő gyerekek a műtárgyakat feldolgozó memória és kirakós játékokkal játszhattak, majd elkészítették saját vizuális csapdájukat!

Tündérbert virágai

A résztvevő gyerekek Keresztes Dóra meseillusztrációival ismerkedtek, majd saját illusztrációt készítettek egyedi mesekönyvükbe változatos grafikai technikákkal. **6. A kiállításához kapcsolódó szakmai előadások, bemutatók:**

január 16. szerda, 15 óra: *Vizuális illúziók és képzőművészet I.*

Tisztelet a mesternek M.C. Escher és Orosz István művészete. N.Mészáros Júlia művészettörténész előadása

Helyszín: Esterházy-palota (9021 Győr, Király u. 17.)

Belépő: 800-400 Ftjanuár 21. hétfő, 16 óra: *Képgrafikai technikák Orosz István és Keresztes Dóra kiállításában.* Szakmai bemutató grafikusművészek közreműködésével.

január 22. kedd, 16 óra: *Vizuális illúziók és képzőművészet II. Tudatosan alkalmazott érzéki csalódások a XX. századi képzőművészetben*

N. Mészáros Júlia művészettörténész előadása

Helyszín: Esterházy-palota (9021 Győr, Király u. 17.)

január 23. szerda, 16 óra: *Vizuális illúziók és képzőművészet III.*

Grászli Bernadett művészettörténész-múzeumigazgató rendhagyó tárlatvezetése az Orosz István – Keresztes Dóra kiállításban.

Helyszín: Esterházy-palota (9021 Győr, Király u. 17.)

7. Projektfüzet készítése

A megvalósult Kortárs művészeti múzeumi órákon és Vizuális gyermekműhely foglalkozáson, nyugdíjas foglalkozásokon folyamatosan dokumentáltuk a résztvevők munkáját. Az így készült munka-fotókból és a megvalósult diákmunkákat bemutató fotókból válogatunk a projektet teljességében bemutató albumba, melyet minden résztvevőnek átnyújtunk. A kiadványban a résztvevők visszajelzéseiből is olvasható néhány jellemző példa. A múzeumpedagógiai projektfüzetet 500 példányban készítettük el, *KÉPES KÉPTELENSÉGEK Múzeumpedagógiai projekt Orosz István és Keresztes Dóra kiállításához* címmel.

A kiadvány két példányát a beszámolóhoz csatoljuk. ***A programok megvalósítás során a Nemzeti Kulturális Alaptól támogatásaként kapott 600.000 Ft-ot teljes egészében felhasználtuk.***

A támogatást ezúton is köszönjük!